

Multikulturní rozměry mobility lidí

J. Macháček

NF VŠE KREG

5RE 204 – Regionální a municipální ekonomie

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Multikulturní rozměry mobility lidí

- Multikulturalismus (MKL) – široký pojem i tematika, různé definice, možnosti a způsoby jeho chápání a výkladu
- Zdůrazňuje se prospěšnost kulturní rozmanitosti pro společnost, protiklad vůči nacionalismu
- Historické podoby MKL (antika, Jerusalems, středověk, moderní doba, ideologie MKL – Kanada 1971)
- Evropa 70tých let – hromadná imigrace, odlišnosti od imigračních procesů v USA – model “melting pot” přesto diaspory, enklávy, subkultury.
- Hledání řešení v multikulturní politice a výchově („multi-kulti“), v roce 2011 vyjádření Merkelové, Camerona a Sarkozyho o selhání

Multikulturní rozměry mobility lidí

Stoupenci ideje „Otevřená Evropa“: Jedinečnost Evropy v MKL, vytvářejícím evropskou identitu

Vstřícný postoj vůči národnostním menšinám a imigraci

- Kritika kulturně preventivních a asimilačních opatření
- Imigrace chápána jako přínos, ve smyslu demografického ozdravění Evropy (na pozadí stárnutí populace, regresního vývoje na pracovních trzích, potřeby kulturního dialogu atd.)

Multikulturní rozměry mobility lidí

- Vymezení MKL z hlediska populačního uspořádání: Sdílení společného prostoru jedinci, skupinami či společenstvími s odlišnou socio-kulturní orientací.
- Jean Gottmann (1915 – 1994) – ekistík, tvůrce konceptu „Megalopolis“: Konceptualizace fragmentace prostoru, faktoru cirkulace a fenoménu „ikonografie“.
- Vnější a vnitřní znaky územních celků se svrchovanou kulturní identitou.
- Faktory působící ve prospěch přetrvávání společenství (např. náboženství).

Multikulturní rozměry mobility lidí

- Mobilita: Mechanický pohyb obyvatelstva a ostatní formy. Trvalý a přechodný výskyt MKL
- Přechodný výskyt: Turismus, obchodování, sport (zprostředkovaně internet, masmedia)
- Trvalý výskyt, který umožňuje migrace (M), vnitřní i zahraniční: Koexistence v území, integrace, adaptace, akulturace, asimilace atd.
- Migrace posuzována podle velikosti (lokality až kontinenty) zdrojového a destinačního území.

Amenity Migration and Quality of Life in Settlements

- Migrace existuje od vzniku života na Zemi a bude vždy jeho součástí.
- Sedm masívních migračních proudů kontinentálního rozměru, které v minulosti formovaly globální národnostní struktury.
- Migrační proudy současnosti – dílčí pohled z pozice EU (vybrané údaje, rok 2009, zpracováno v r. 2011)

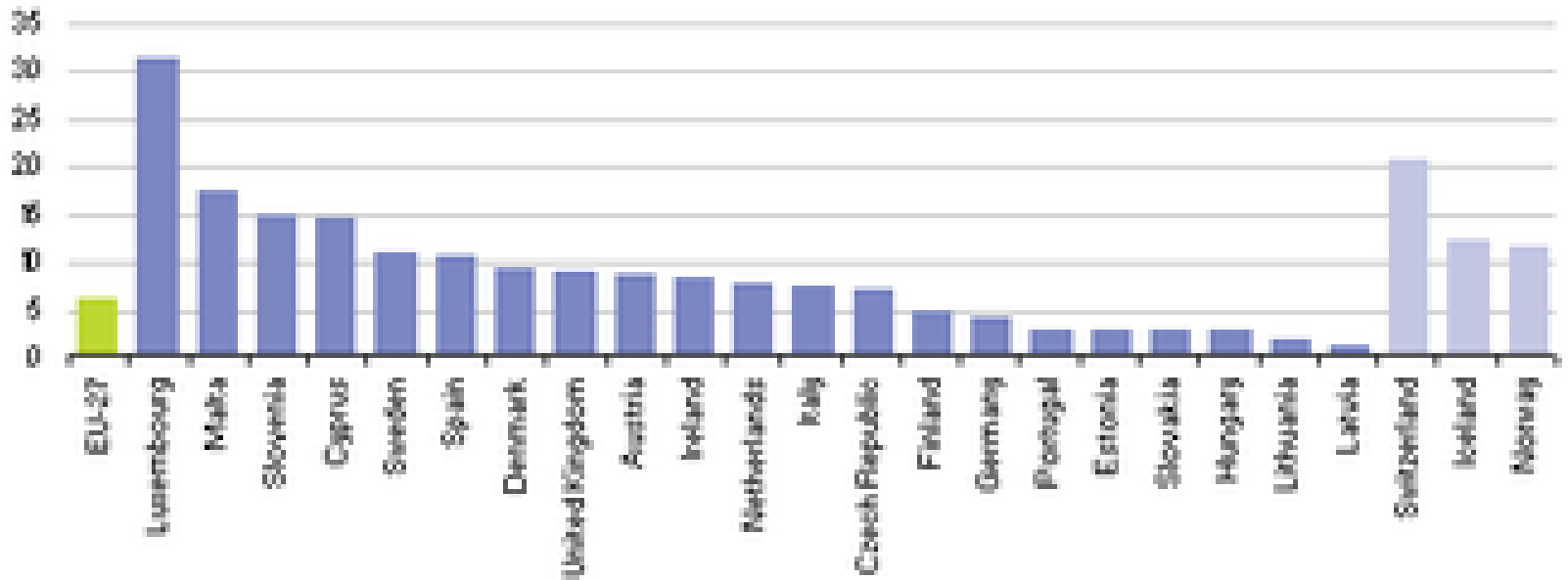
Immigration by main citizenship group, 2009 - Source: Eurostat ([migr_imm1ctz](#))

	Total immigrants (1 000)	Nationals		Non-nationals					
				Total		Citizens of other EU Member States		Citizens of non- member countries	
		(1 000)	(%)	(1 000)	(%)	(1 000)	(%)	(1 000)	(%)
EU-27	3,000	600	18	2,500	31	1,000	31	1,500	50
Belgium
Bulgaria
Czech Republic	75.6	21.7	28.8	53.9	71.2	15.5	20.5	38.4	50.7
Denmark	51.8	19.3	37.2	32.5	62.8	16.2	31.3	16.3	31.4
Germany	347.3	79.2	22.8	267.2	76.9	126.8	36.5	140.4	40.4
Estonia	3.9	1.7	42.6	2.2	57.4	1.0	26.8	1.2	30.5
Ireland	37.4	14.7	39.4	22.5	60.1	16.0	42.7	6.5	17.4
Greece	84.2	..	29.5	..	54.6	..
Spain	499.0	29.6	5.9	469.3	94.1	144.9	29.0	324.5	65.0
France
Italy	442.9	36.2	8.2	406.7	91.8	136.1	30.7	270.6	61.1
Cyprus	11.7
Latvia	2.7	0.5	19.4	2.2	80.6	1.1	40.2	1.1	40.4
Lithuania	6.5	4.8	74.3	1.7	25.7	0.3	4.0	1.4	21.7
Luxembourg	15.8	1.1	7.1	14.6	92.7	11.9	75.7	2.7	16.9
Hungary	27.9	2.3	8.3	25.6	91.7	14.2	51.1	11.3	40.6
Malta	7.2	1.2	17.0	6.0	83.0	4.0	54.7	2.0	28.3
Netherlands	128.8	36.9	28.7	81.9	63.6	47.3	36.7	34.6	26.8
Austria	73.3	9.5	13.0	63.6	86.9	39.1	53.3	24.6	33.5
Poland
Portugal	32.3	18.0	55.9	14.3	44.1	4.0	12.4	10.3	31.8
Romania
Slovenia	30.3	2.9	9.6	27.4	90.3	1.9	6.2	25.5	84.1
Slovakia	15.6	1.2	7.7	14.4	92.3	6.9	43.9	7.6	48.4
Finland	26.7	8.6	32.3	17.8	66.7	6.5	24.2	11.3	42.4
Sweden	102.3	18.5	18.1	83.5	81.6	26.9	26.3	56.6	55.4
United Kingdom	596.5	96.0	16.9	470.5	63.1	167.4	29.6	303.1	53.5
Iceland	3.9	1.4	36.0	2.5	64.0	2.0	51.3	0.5	12.6
Liechtenstein
Norway	56.0	7.3	13.1	48.6	86.9	26.9	48.0	21.8	38.9
Switzerland	160.6	22.4	13.9	138.3	86.1	91.1	56.7	47.1	29.3

(1) EU-27 rounded totals are based on estimates; the individual values do not add up to the total due to rounding and the exclusion of the 'unknown' citizenship group from the table.

Source: Eurostat (online data code: migr_imm1ctz)

Immigrants, 2009 (1) (per 1 000 inhabitants) - Source: Eurostat

(1) Data on the number of inhabitants refer to 1 January 2010; Belgium, Bulgaria, Greece, France, Poland and Romania, not available.

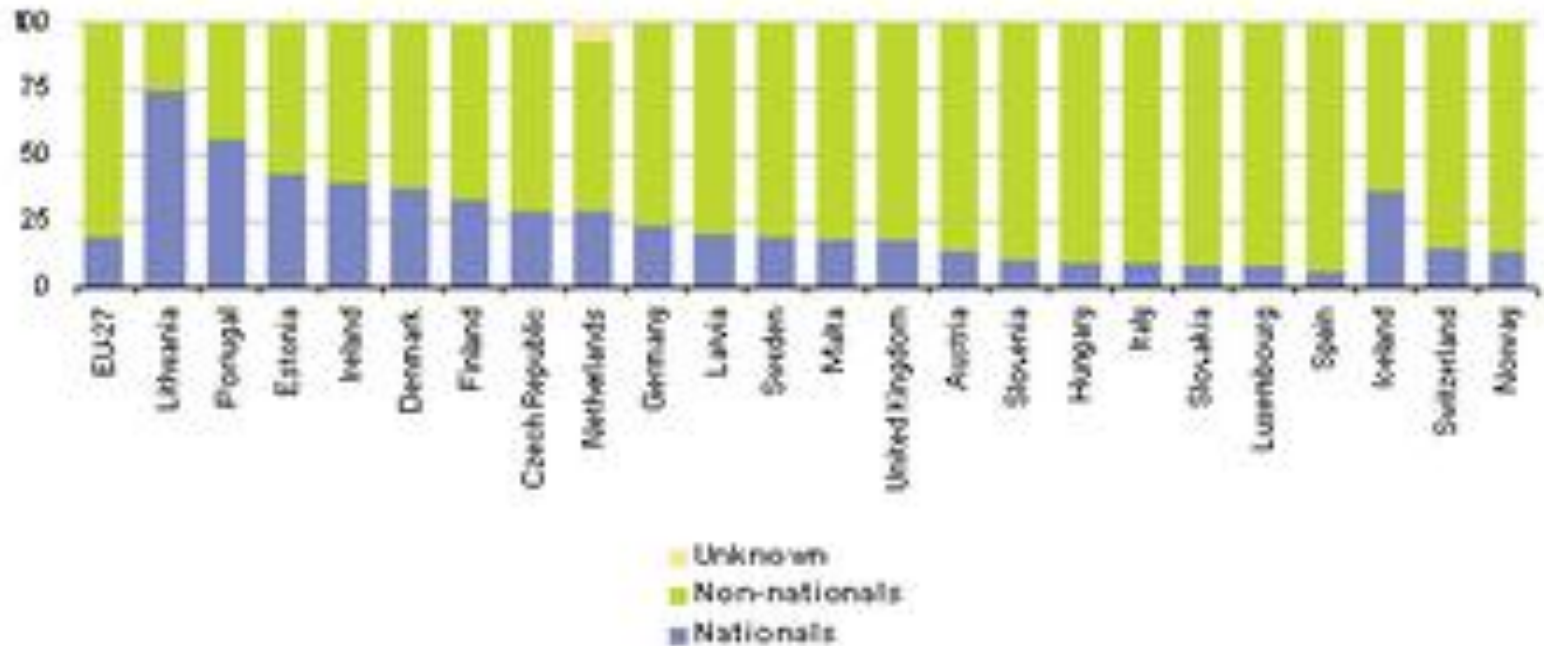
Source: Eurostat (online data codes: migr_imm1ctz and migr_pop1ctz)

Total population and resident non-national population by group of citizenship, 2010 - Source: Eurostat

	Total population (1 000)	Non-nationals					
		Total		Citizens of other EU Member States		Citizens of non-member countries	
		(1 000)	(%)	(1 000)	(%)	(1 000)	(%)
EU-27	501,700	32,500	6.5	12,300	2.5	20,200	4.0
Belgium	10,539.9	7,052.8	9.7	775.1	6.6	337.7	3.1
Bulgaria
Czech Republic	10,506.8	424.4	4.0	137.0	1.3	287.4	2.7
Denmark	5,534.7	329.8	6.0	115.5	2.1	214.3	3.9
Germany	81,802.3	7,130.9	8.7	2,546.3	3.1	4,584.7	5.6
Estonia	1,340.1	212.7	15.9	11.0	0.8	201.7	15.1
Ireland	4,467.9	384.4	8.6	309.4	6.9	75.0	1.7
Greece	11,305.1	954.8	8.4	163.1	1.4	791.7	7.0
Spain	45,989.0	5,663.5	12.3	2,327.8	5.1	3,335.7	7.3
France	64,716.3	3,769.0	5.8	1,317.6	2.0	2,451.4	3.8
Italy	60,340.3	4,235.1	7.0	1,241.3	2.1	2,993.7	5.0
Cyprus	803.1	127.3	15.9	83.5	10.4	43.8	5.5
Latvia	2,248.4	392.2	17.4	9.7	0.4	382.4	17.0
Lithuania	3,329.0	37.0	1.1	2.4	0.1	34.6	1.0
Luxembourg	502.1	215.7	43.0	186.2	37.1	29.5	5.9
Hungary	10,014.3	200.0	2.0	118.9	1.2	81.1	0.8
Malta	414.4	18.1	4.4	7.3	1.8	10.8	2.6
Netherlands	16,575.0	652.2	3.9	310.9	1.9	341.3	2.1
Austria	8,367.7	876.4	10.5	328.3	3.9	548.0	6.5
Poland	38,167.3	45.5	0.1	14.8	0.0	30.7	0.1
Portugal	10,637.7	457.3	4.3	94.2	0.9	363.1	3.4
Romania
Slovenia	2,047.0	82.2	4.0	4.6	0.2	77.6	3.8
Slovakia	5,424.9	62.9	1.2	36.7	0.7	24.2	0.4
Finland	5,351.4	154.6	2.9	56.1	1.0	98.5	1.8
Sweden	9,340.7	590.5	6.3	265.8	2.8	324.7	3.5
United Kingdom	62,027.0	4,362.0	7.0	1,919.9	3.1	2,442.1	3.9
Iceland	317.6	21.7	6.8	17.2	5.4	4.5	1.4
Liechtenstein	35.9
Norway	4,854.5	331.6	6.8	185.6	3.8	146.0	3.0
Switzerland	7,785.8	1,714.0	22.0	1,073.7	13.8	640.3	8.2

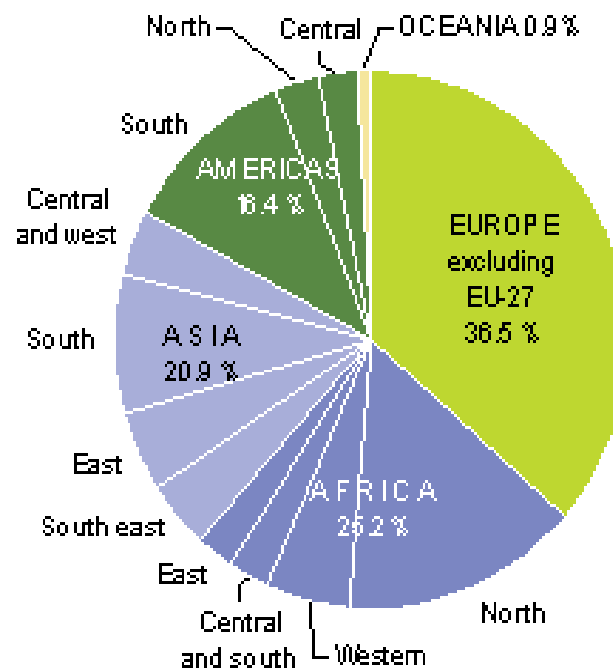
(1) EU-27 rounded totals are based on estimates; the individual values do not add up to the total due to rounding.
Source: Eurostat (online data code: mig_pop1ctz)

Share of nationals and non-nationals among immigrants, 2009

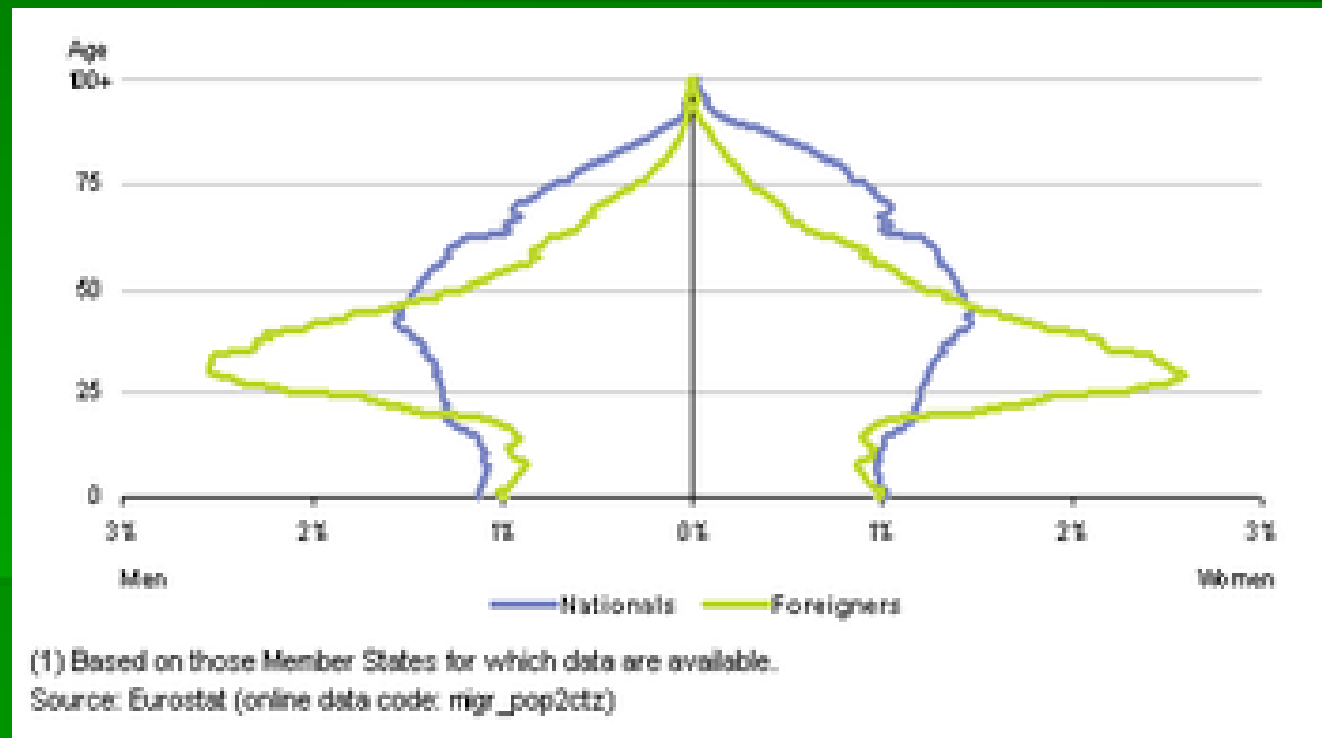
(1) Data for Belgium, Bulgaria, Greece, Cyprus, France, Poland and Romania, not available.
Source: Eurostat (online data code: migr_imm1ctz)

Citizens of non-member countries resident in the EU-27 by continent of origin, 2010

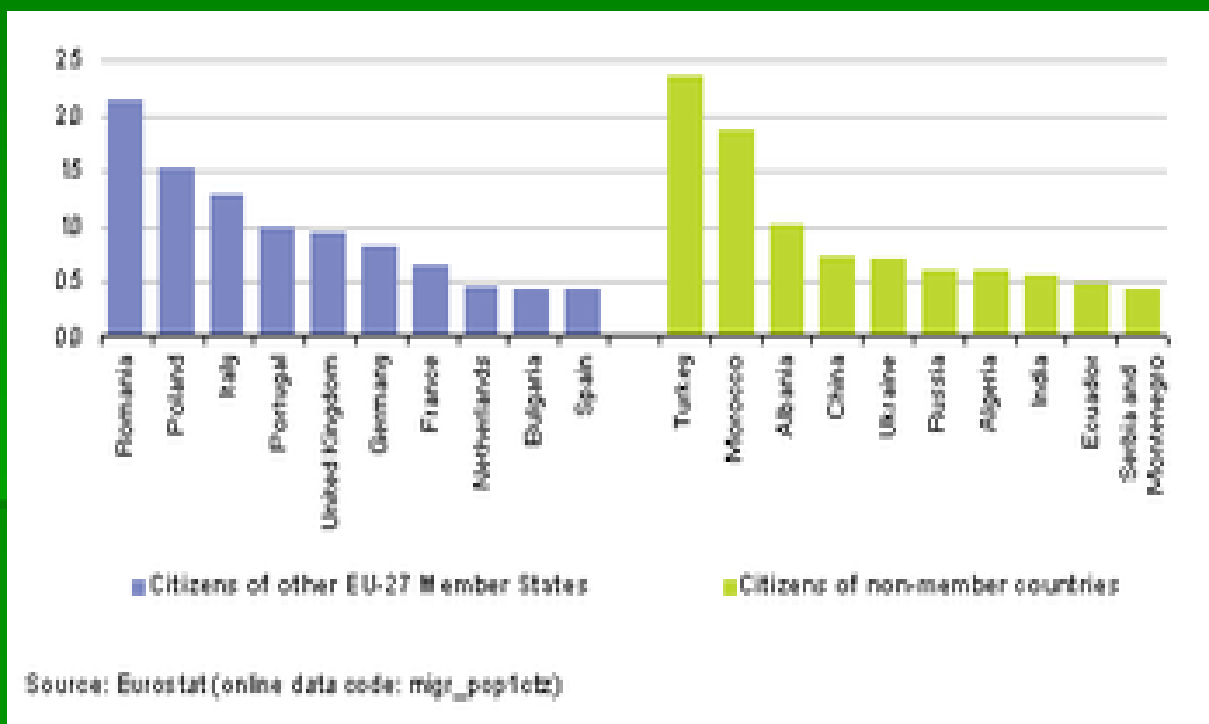

Source: Eurostat (online data code: migr_pop1ctz)

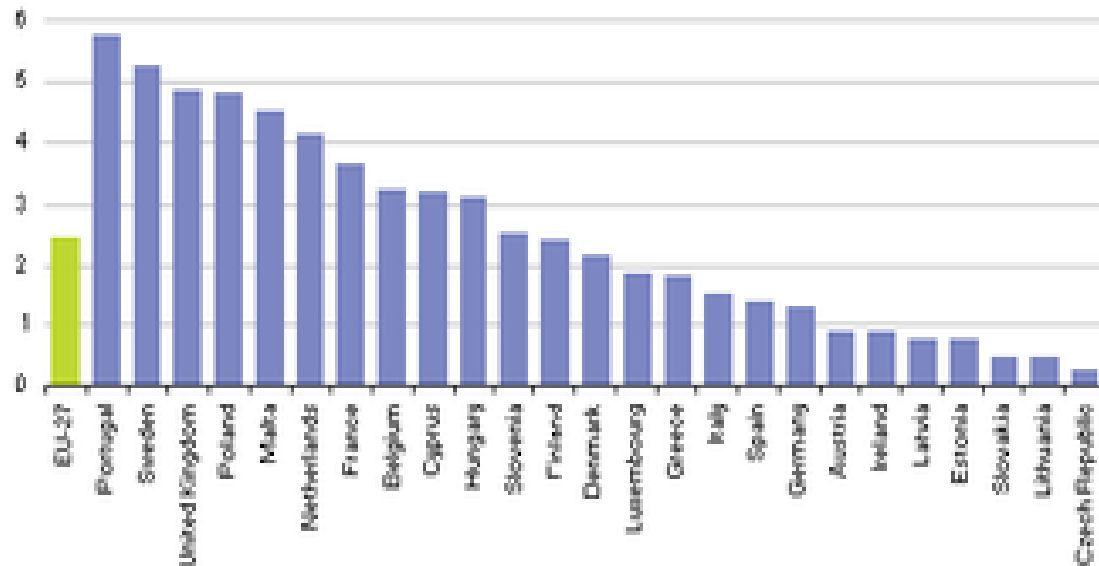
Age structure of the national and non-national populations, EU, 2010

Main countries of origin of non-nationals, EU-27, 2010 (million) - Source: Eurostat

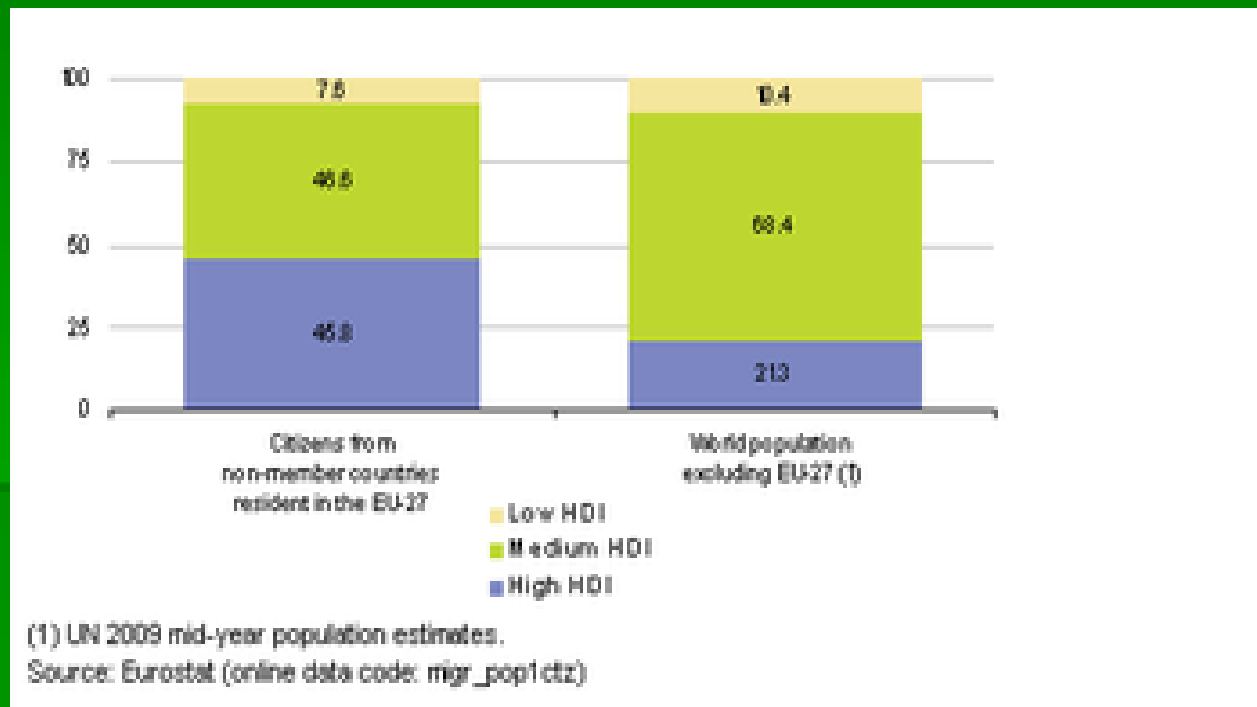
Naturalisation rate - number of persons having acquired the citizenship of an EU Member State, 2009 (per 100 non-nationals)

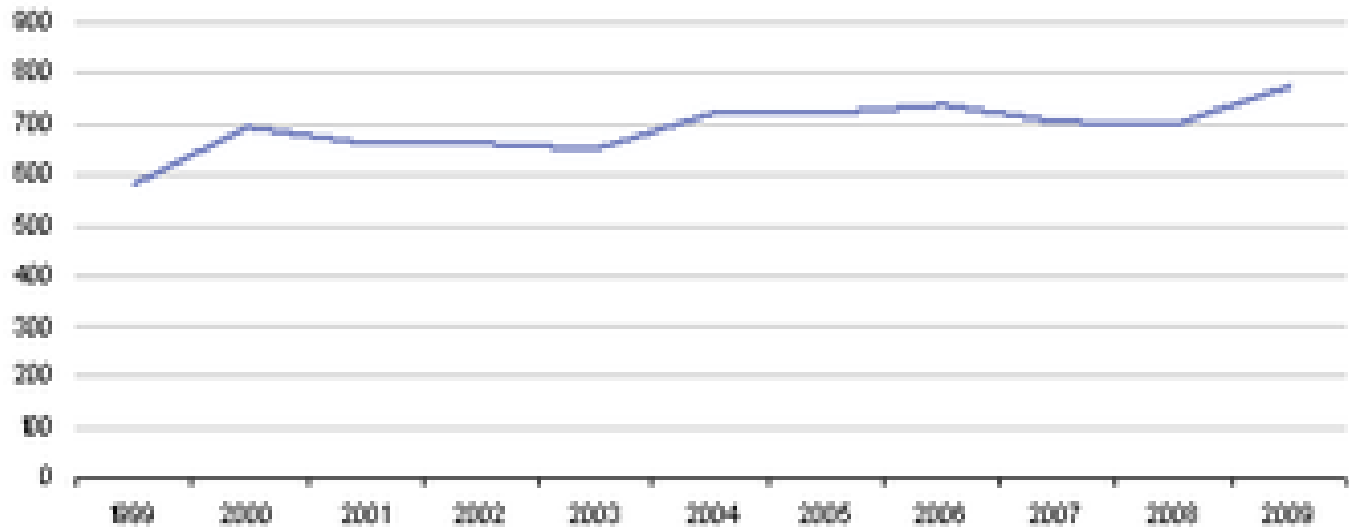
(1) Number of inhabitants refers to 1 January 2010; Bulgaria and Romania, not available, as foreign population stocks are not fully comparable.

Source: Eurostat (online data codes: migr_acq and migr_pop1ctz)

Non-EU citizens analysed by level of human development index (HDI), 2010

Number of persons having acquired the citizenship of an EU Member State, 1999-2009

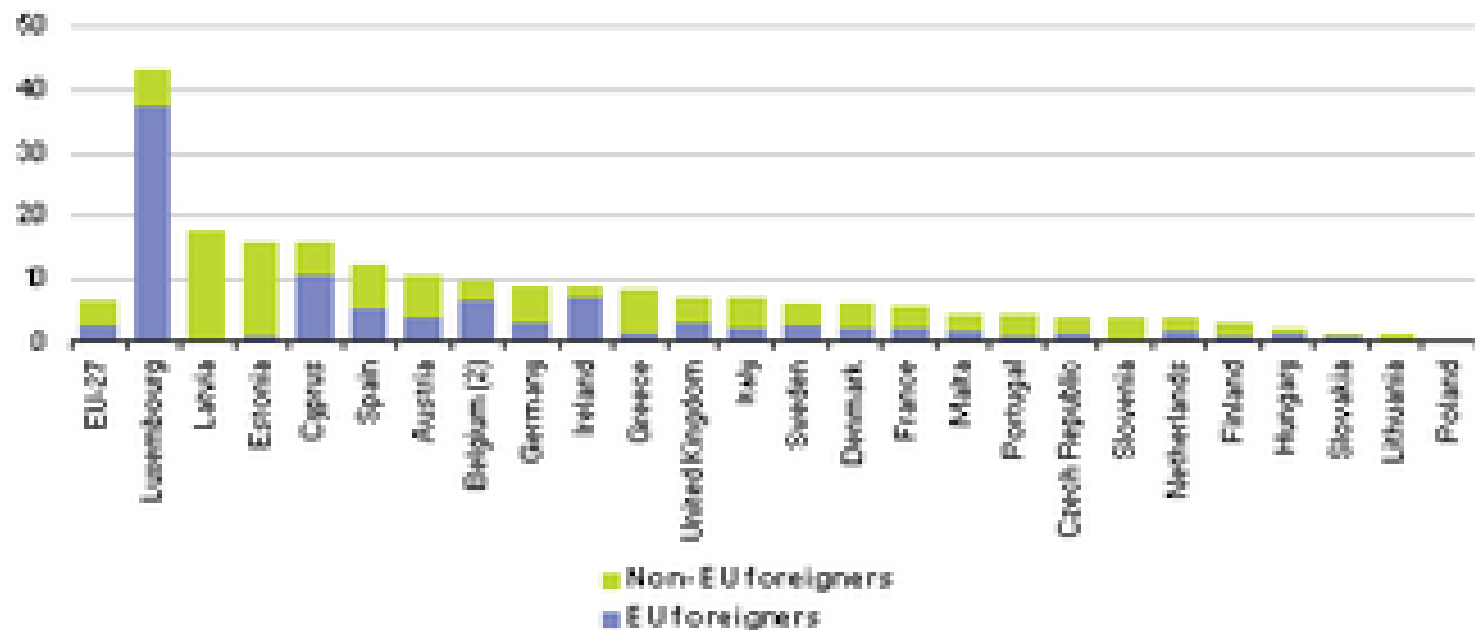
Source: Eurostat (online data code: migr_acq)

Number of persons having acquired the citizenship of the reporting country, 2001-2009 (1000)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
EU-27	579.7	693.9	663.3	662.5	651.9	778.1	723.6	735.9	707.3	698.7
Belgium	24.2	62.0	62.2	46.4	33.7	34.8	31.5	31.9	36.1	37.7
Bulgaria	4.4	3.5	4.4	5.8	5.9	6.7	6.0	7.1
Czech Republic	7.3	6.4	6.3	3.3	2.2	5.0	2.6	2.3	2.4	1.2
Denmark	12.4	18.8	11.9	17.3	6.6	15.0	10.2	6.0	3.6	6.0
Germany	143.1	186.7	180.3	154.5	140.7	127.2	117.2	124.6	113.0	94.5
Estonia	4.5	3.4	3.1	4.1	3.7	6.5	7.1	4.8	4.2	2.1
Ireland	1.4	1.1	2.8	3.4	4.0	3.8	4.1	5.8	4.6	3.2
Greece	1.5	1.7	1.9	1.4	1.7	2.0	3.9	16.9
Spain	16.4	16.7	16.7	21.8	26.5	36.2	42.9	62.4	71.9	84.2
France	147.5	150.0	127.5	128.1	144.6	168.8	154.8	147.9	132.0	137.5
Italy	11.3	9.6	10.4	10.7	13.4	19.1	28.7	35.3	45.5	53.7
Cyprus	0.1	0.3	0.2	0.1	0.2	4.5	4.0	2.9	2.8	3.2
Latvia	12.9	13.5	9.9	9.4	10.0	17.2	20.1	19.0	8.3	4.2
Lithuania	0.6	0.5	0.5	0.5	0.5	0.8	0.4	0.5	0.4	0.3
Luxembourg	0.5	0.7	0.5	0.8	0.8	0.8	1.0	1.1	1.2	4.0
Hungary	6.1	5.4	8.6	3.4	5.3	5.4	9.9	6.1	8.4	6.1
Malta	0.1	0.6	1.2	0.8	0.6	0.8	0.6	0.5	0.6	0.6
Netherlands	62.1	50.0	46.7	45.3	28.8	26.2	26.5	29.1	30.7	28.2
Austria	..	24.3	31.7	36.0	44.7	41.6	34.9	25.7	14.0	10.3
Poland	..	1.4	1.1	1.2	1.7	1.9	2.9	1.1	1.5	1.8
Portugal	1.2	1.6	2.2	2.7	2.4	2.9	3.0	4.4	9.8	22.4
Romania	0.2	..	0.4	0.2	0.1	0.3	0.6	0.0	0.0	5.6
Slovenia	2.3	2.1	1.3	2.8	3.3	3.3	2.7	3.2	1.6	1.7
Slovakia	1.3	4.5	2.9	3.5	3.5	4.0	1.4	1.1	1.5	0.5
Finland	4.7	3.0	2.7	3.0	4.5	6.9	5.7	4.4	4.8	6.7
Sweden	37.8	43.5	36.4	37.8	33.2	28.9	39.6	51.2	33.6	30.5
United Kingdom	54.9	82.2	89.6	120.1	130.5	148.3	161.8	154.0	164.5	129.3
Iceland	0.3	0.3	0.4	0.4	0.6	0.9
Liechtenstein	0.6	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.3
Norway	6.0	9.5	10.8	9.0	7.9	8.2	12.7	12.0	14.9	10.3
Switzerland	20.4	28.7	27.6	36.5	35.4	35.7	38.4	46.7	43.9	44.4
Croatia	12.7	6.9	..	12.3	13.2	7.6
FR of Macedonia	..	2.0	1.7	1.9	..	2.6	2.7	2.1	1.7	1.1
Turkey	24.8	6.2	6.9	5.1	4.4	6.0

Source: Eurostat (online data code: migr_acq)

Share of non-nationals in the resident population, 2010 (1) (%) - Source: Eurostat

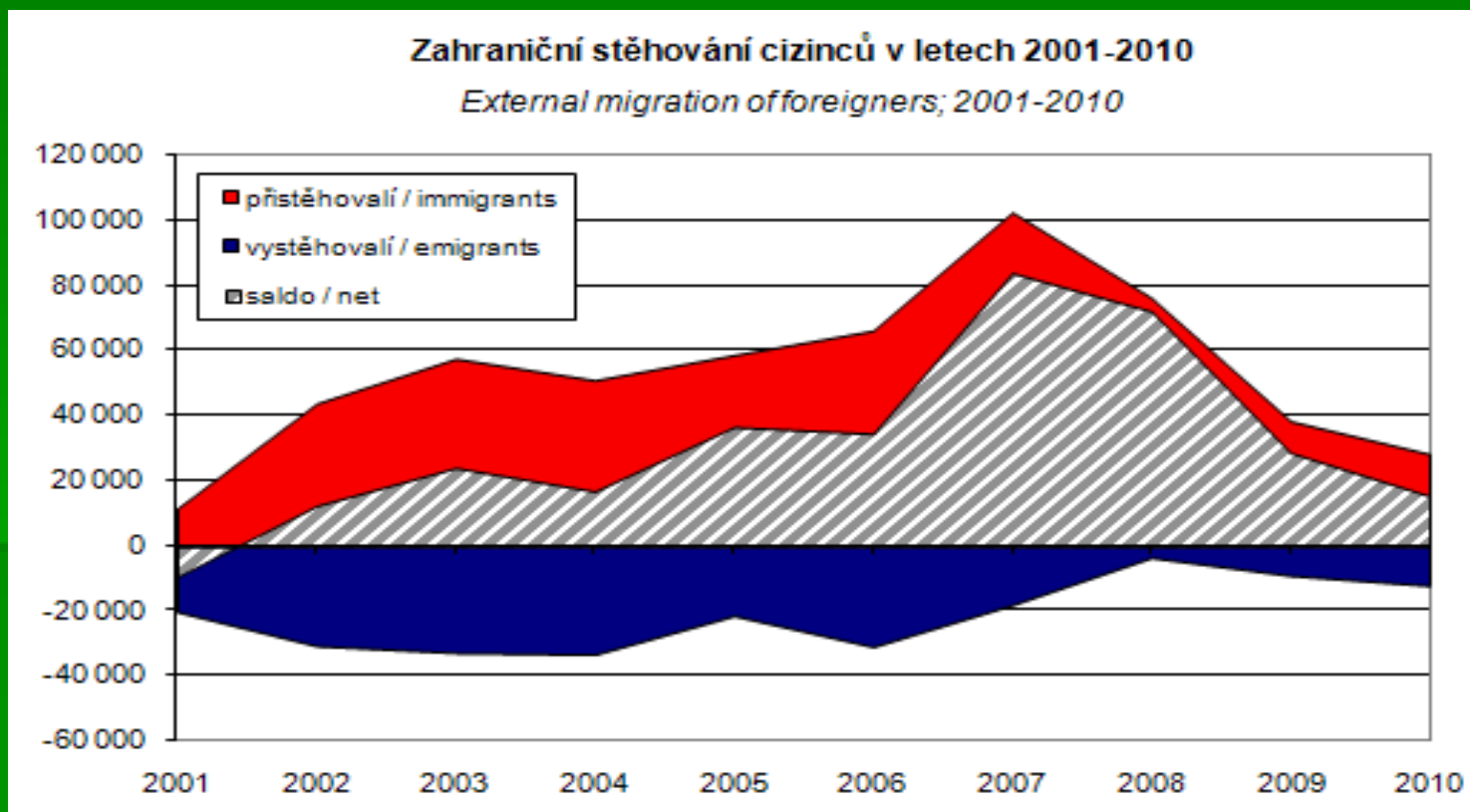

(1) Excluding Bulgaria and Romania.

(2) Provisional.

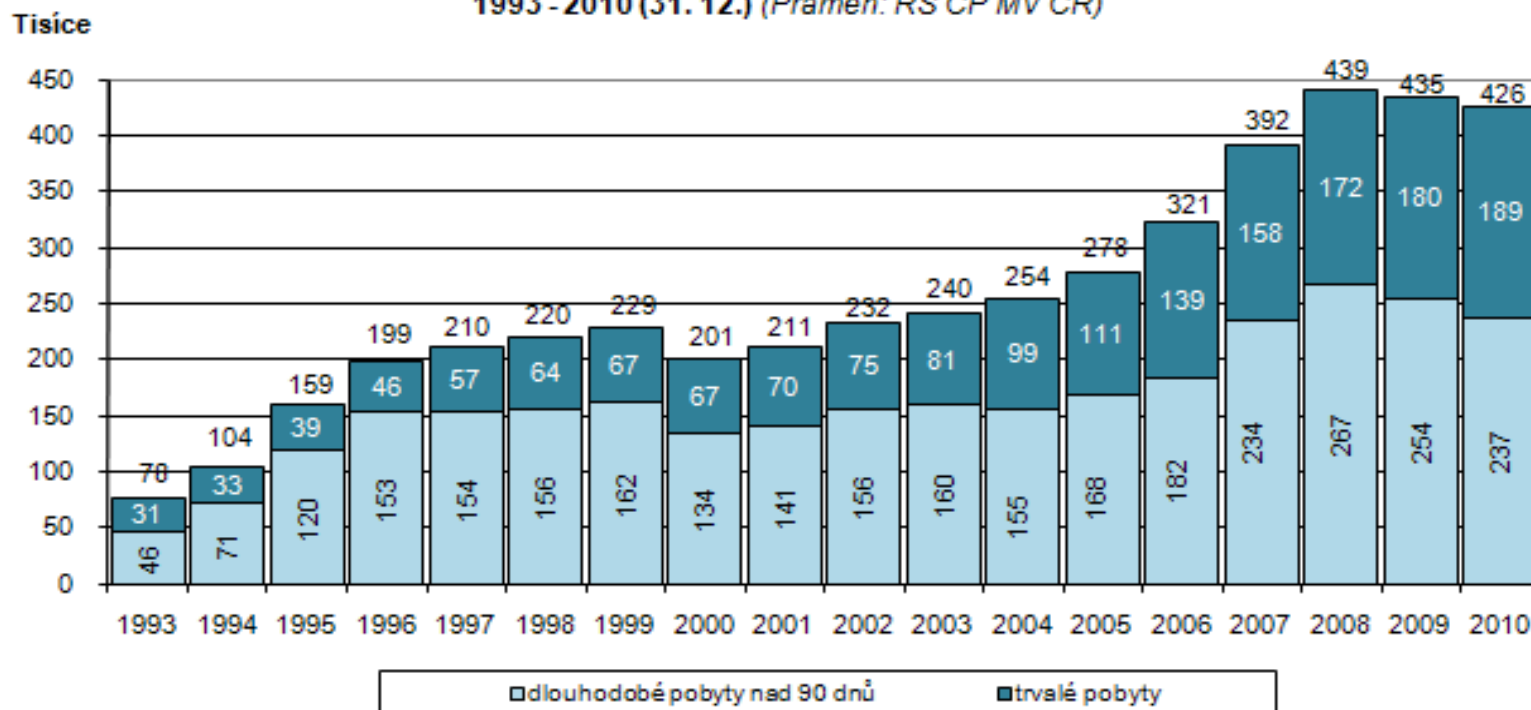
Source: Eurostat (online data code: migr_pop1ctz)

Zahraníční stěhování cizinců v ČR 2001 - 2010

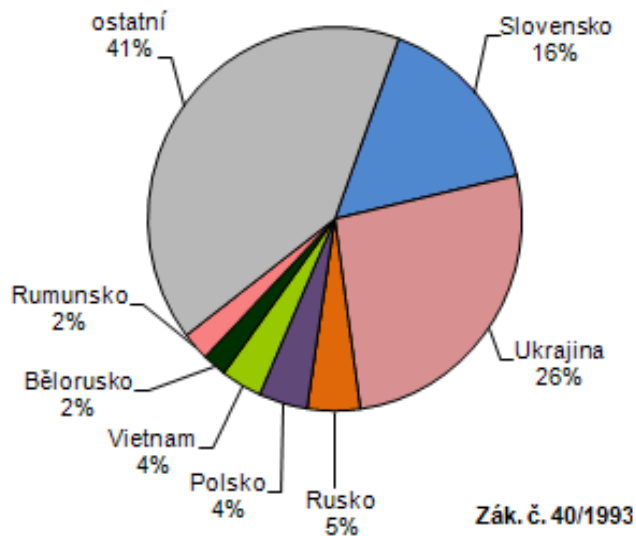
Vývoj počtu cizinců v ČR

Vývoj počtu cizinců s pobyty trvalými a dlouhodobými pobyty nad 90 dní v ČR
1993 - 2010 (31. 12.) (Pramen: ŘS CP MV ČR)

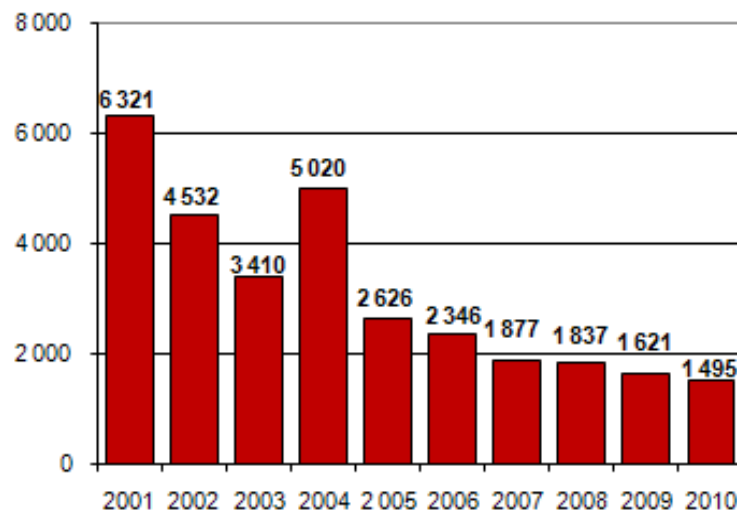

Nabytá Státní občanství ČR

Státní občanství ČR nabytá během roku 2010
podle předchozího státního občanství

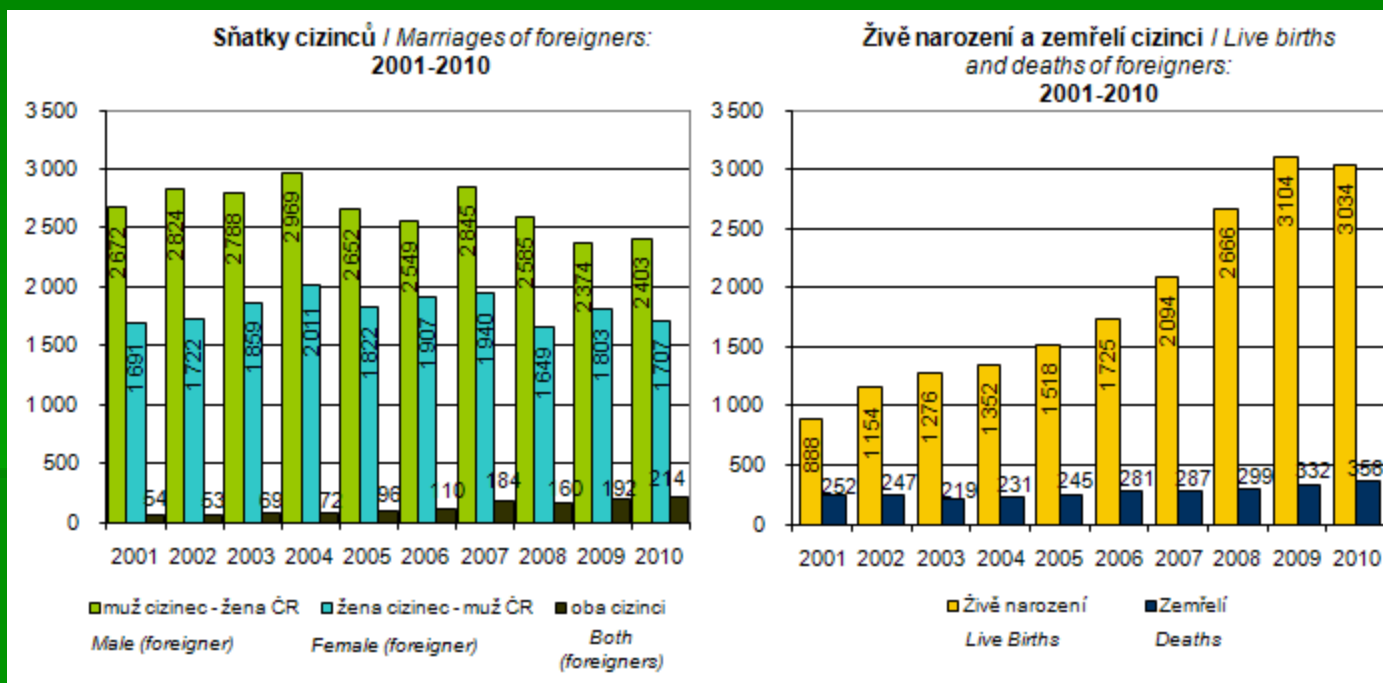

Státní občanství ČR nabytá během let
2001-2010

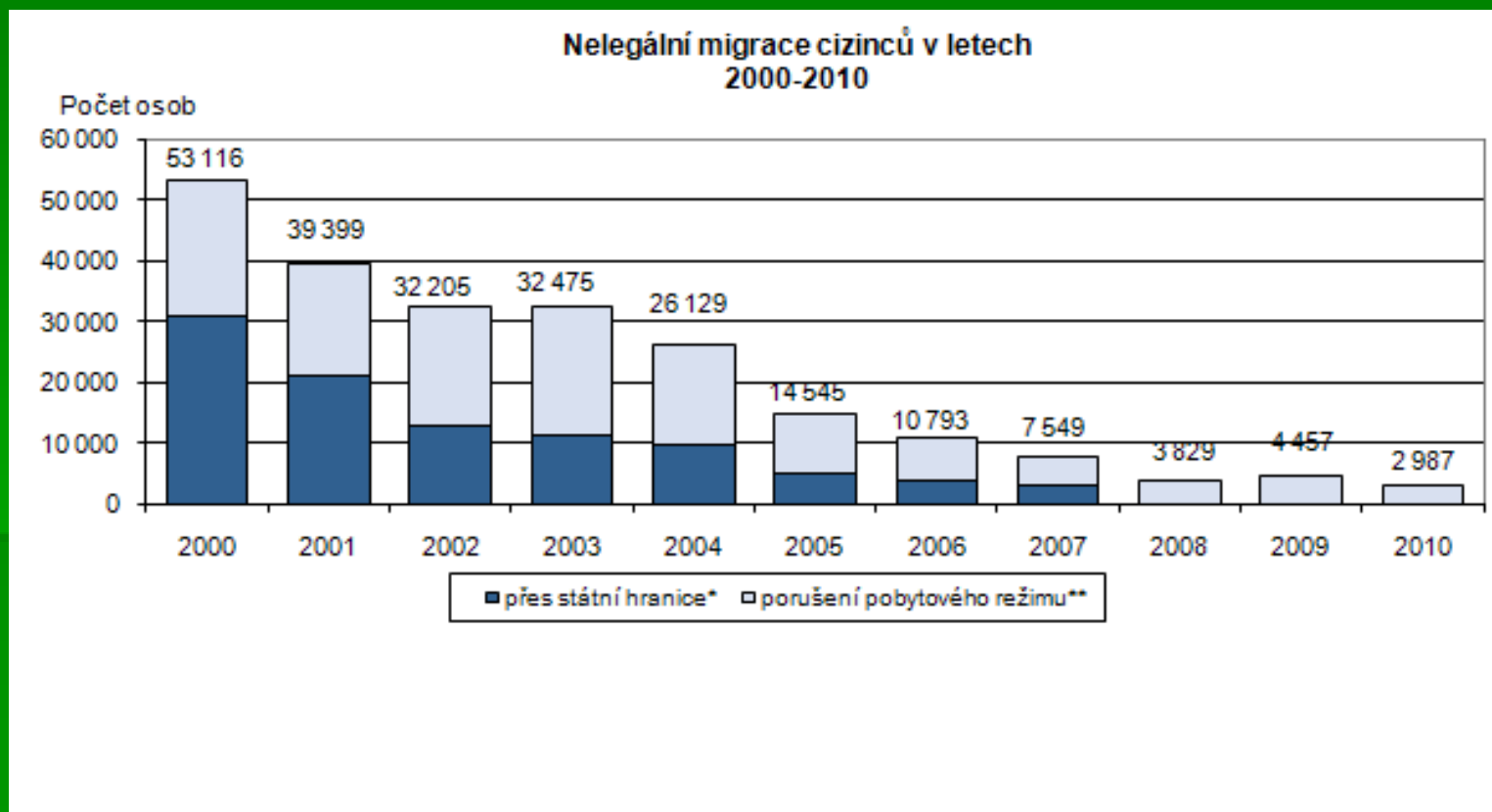

Zák. č. 40/1993 Sb.
Zák. č. 193/1999 Sb.

Sňatky a narození cizinců

Nelegální migrace cizinců

Multikulturní rozměry mobility lidí

- Koncept „mírového stavu“- podmínky pro MKL při dobrovolné migraci:
- Jazyková kompatibilita
- Uplatnění na pracovním trhu
- Přijatelná „nepracovní migrace“
- Vzdělanostní úroveň
- Osobní, rodinné vztahy
- Adaptabilita v případě investičních počínů

Multikulturní rozměry mobility lidí

- Kulturní a společenská afinita
- Vyhovující vztah k zákonnosti destinační země
- Povaha vazby na zdrojovou zemi
- Smysl pro demokracii a svobodu
- Prosazování modelu „win-win“

Literatura

- International Migration Review (Center for Migration Studies – New York, USA)
- Philippe Fargues
International Migration and the Demographic Transition: A Two-Way Interaction, CMS, New York, 2011
- King., R. et al: The Atlas of Human Migration: Global Patterns of People on the Move, Earthscan, 2010
- Barša, P.: Politická teorie multikulturalismu, MU, Brno, 1999
- Kuras, B.: Evropa snů a skutečnosti, Portál, Praha, 2007
- Macháček, J. et al: Amenitní migrace do venkovských oblastí, Lesnická práce, Praha, 2011

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Národohospodářská fakulta VŠE v Praze

This work is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License. To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.